

Zápis z Ranního klubu 4/2018

4. Dubna 2018

Téma: Bezpečnost a údržba parku Smetanovy sady v Jeseníku

Hosté

Miroslav Táborský - ředitel Městské policie Jeseník

Soňa Rozborilová - vedoucí sociální služby organizace Darmoděj, z.ú.

Roman Putko - vedoucí provozu správy a údržby zeleně Technických služeb Jeseník, a.s.

Zahájení

Na úvod představila Martina Seidlerová, předsedkyně spolku Sudetikus důvod proč bylo zvoleno dané téma. Spolek letos pořádá sérii 6ti akcí Park žije, jejichž cílem je podpořit smysluplnou revitalizaci parku, do které budou zapojeni sami návštěvníci a uživatelé lokality. Akce mají jak oživit Smetanovy sady, tak vytvořit platformu pro pravidelné setkávání a diskuzi o tom, jak s parkem dále nakládat. Někteří lidé se však do parku obávají chodit z důvodu nepořádku a pochybných lidí v něm a vidí v tom problém pro vznikající akce. Proto se tento Ranní klub chce zabývat tím, jak lépe udržovat park, jak jej lépe využívat a zvýšit jeho bezpečnost.

Hlavní otázka: Jak zlepšit úroveň údržby a bezpečnosti v městském parku?

1. Příspěvek: Roman Putko, TSJ, a. s.

Otázky: Jak funguje údržba? Jakou mají TSJ koncepci? Jak se řeší úklid? Jak vnímáte park?

- TSJ v rámci správy zeleně mají dle mandátní smlouvy zajišťovat péči o dřeviny – probírají se stromy, ošetřují keře, zmlazují, dosazují, sekání trávy.
- Ke kácení stromů - výběr stromů probíhá za účasti pracovníku životního prostředí. Vybírají se stromy s projevem chorob, nebezpečí pádu. Stromy jsou vybírány z důvodu estetické působnosti, ale hlavně jde o bezpečnost.
- Stromy se nejdříve se kácí, ke všemu je přikázána náhradní výsadba. To se děje na podzim. Například nyní na jaře čistíme svah u Ovčího mostu, okolo chodníku až do Smetanových sadů. Vyřezávají se nálety, které odčerpávají vodu, pod stromy se budou vysazovat keře, které stromům nekonkurují a budou tam růst. Dnes je málo vody a stromy soupeří. Ty nové stromy rostou postupně do zmaru, protože nemají šanci vyrůst v pěkné nové stromy. Do svahu přijdou rododendrony a keře, od mostu podrostové keře. Loni se u letního divadla vysadily rododendrony.

- Provádíme ozdravné řezy – vše co se kácí, je z odborného hlediska nutné, ať z pohledu bezpečnosti, nebo krajinářských zásahů. Snažíme se občanům vysvětlit, že jedna věc je vidět, jaký je strom na venek, ale druhá věc vědět, co je vevnitř, že je strom napadený a odumírá.
- Plánování výsadby se zabývám já, mám zahradnickou školu a 36 let praxe, umím projektovat a myslím si, že nepotřebuji asistenci dalších architektů.
- Dále provádíme ošetření keřů, kterých není mnoho. Naším cílem je to postupně obnovovat.
- Sekání trávníků je plánováno, při rozloze zeleně ve městě nelze udělat to, aby bylo posekáno všude, město by muselo uvolnit prostředky na mechanizaci.
- Co se týče úklidu – v parku zajišťujeme úklid 1 - 2x týdně, pak ještě na upozornění, že je tam nepořádek.
- V dolní části parku hlavně po víkendu je plno plastových lahví. Není to problém Městské policie nebo TSJ ale nás všech, spoluobčanů, kteří to po sobě neuklízí. Je to problém výchovy občanů. Když si tam udělají piknik, tak aby po sobě uklidili, než odejdou.
- Bezdomovci tam tráví celé léto a všechno to tam po nich zůstává a nikdo není schopen jim přikázat, aby po sobě uklízeli.
- K bezpečnosti – chápu, že se tam maminky bojí, i když si myslím, že jejich obavy jsou přehnané.
- Maminky by měly vysvětlit dětem, že oplocení je tam není proto, aby si na něm pětiletý chlapeček cvičil kung-fu. Každý měsíc se to opravuje. Chci apelovat na občany, aby se chovali zodpovědně.
- Lidé z TSJ injekční stříkačky sbírají, i když by je sbírat neměli.
- Údržbu se snažíme zajišťovat, není to úplně ideální, ale to je vždy otázka peněz.
- K údržbě pramenů – na jaře je spustíme, dvakrát za rok je očistíme, můžeme jen vapkou s horkou vodou, nesmíme to škrabat chemicky čistit, apod. Udržujeme jejich provozuschopnost. Neřešíme, když je někdo vylepší sprejem.
- Ohledně bezpečnosti parku - Když vezmu přístupový chodník, pravidelně tam sedávají lidé. Někteří vypadají tak, že se nedivím, že má kolemjdoucí maminka strach. Ale zas bych to nepřeháněl – nejsou agresivní, jeden tam sedí celý den.
- TSJ zajišťují institut veřejné služby, kde si mohou lidi na dávkách přivydělat. Měsíčně chodí 2 až 4 z možných 160. Zbylí se klidně připraví o zvýšené dávky.

Dotazy:

- *Koše bývají často přeplněné, možná se nevysypávají dost často?*

p. Putko: To má na starosti jiné středisko TSJ, každopádně se vysypávají 2x týdně a pak na zavolání. Není možné navýšit počet svozů, protože mandátní smlouva poskytuje nějaké finance, za které má TSJ město udržovat. Na rozdíl od jiných měst ale máme pohotovostní

službu, kde když se dovoláte, jedou to vyvézt. Přidání košů to neřeší, koše jsou dané dle kritérií a měly by stačit. Přeplněné jsou jen nárazově.

- *A co nalezené injekční stříkačky?*

p. Putko: Za 6letou praxi jsme jich v parku moc nenašli. Myslím, že to jsou předsudky, že jich je tam hodně.

p. Rozborilová: V celém regionu se vymění v centrech asi 20 tisíc stříkaček ročně. A 100 se jich najde venku. Několik se jich našlo parku, nejčastěji u zídky pod pramenem. Když nějakou stříkačku najdete, kontaktujte Darmoděje, jedná se o jedinou organizaci, která je schopná je bezpečně zlikvidovat, také městská policie je přiváží tam. Injekční stříkačky se nesmí objevit v odpadu! Jeseník má štěstí, že tady nejsou stříkačky na dětských pískovištích jako v jiných městech.

* *Jak to bude pro letošní rok, pokud už jsou termíny akcí ve Smetanových sadech, jak se technické služby propojí s těmito názory, nápady. Kdy se tam bude co dělat. Jak na to navážou TSJ. Můžete pomoci?*

p. Putko: Nad Smetanovými sady zrovna probíhá lesní těžba, ta je dána předpisy. Cesta se používá k vyvážení dřeva. Všichni se musí smířit s tím, že dokud těžba probíhá, nelze s tím nic dělat – není zpevněná asfaltová cesta. My se budeme snažit upravit pro akce v parku přechod přes cestu, vysype se tam štěrk, aby lidi nechodili v blátě. Jinak nedoporučuji vstupovat na podium letního divadla, jako správci jsme povinni vás na to upozornit

- * *Jak dlouho bude trvat lesní těžba?*

p. Putko: Lesní těžba s ohledem na to, že je kůrovcová kalamita, bude trvat cca deset let. Jsme povinni těžít, jinak tam nastupují sankce.

- * *Což takhle zorganizovat komunitní akci - dosazování stromů do parku?*

p. Putko: Sazení stromů nechte opravdu na těch, kdo to má na starosti, jinak to nedopadne dobře. Pro park je to vyřešené v rámci mandátní smlouvy. Není to nic proti vám, ale nevedl bych to na laické bázi. Jsou studie, které výhledově řeší park, potom jsou aktivity realizační, které jsou v rámci péče města o svůj majetek v rámci mandátní smlouvy. Realizace a údržbové práce vychází ze studií. Vše musí mít návaznost. Nové výsadby by měly být na základě studie.

2. Příspěvek – Miroslav Táborský (Městská policie Jeseník)

- V Jeseníku máme ročně nahlášených více než 4000 událostí, z toho necelých 2000 přestupků. Nemyslím si, že je park nebezpečné místo. Často chodím okolo nebo jsem

u kamer. Jako krizovější místo vidím spíše autobusové nádraží. Park monitorujeme, máme 4 asistenty prevence kriminality, kteří posílili činnost hlídek v parku. Asistenti chodí do parku v době, kdy tam chodí školky, jako doprovod.

- Ti, co tam popíjí, si často sednou tam, kde kamera nedosáhne, flašku tam potom pohodí. To je o výchově v rodinách. Nelze vše řešit několika strážníky v 11 tisícovém městě. Ale chceme situaci zlepšit. Ale v parku je nyní méně lidí, v minulosti park býval hojně navštěvovaný. Pamatuju si, když se v divadle hrávalo, fungovala sáňkařská dráha. Nyní se hraje jen tenis a chodí tam maminky s dětmi na hřiště, když je pěkně. Myslím, že tím, že se park akcemi oživí, přijde tam více lidí, nebudou tam chodit ti problémoví.
 - Ozdravné prořezy zajistí lepší viditelnost a tím i bezpečnost.
 - Ohledně injekčních stříkaček – učíme už děti ve školách, kam mají volat, jak se chovat, když nějakou najdou. Volá ale málo lidí. Nahlášené máme tři do roka. Máme na to box.
 - Co se týče letního divadla, je důležité si nejdříve říct, jaký program tam bude probíhat a jak bude fungovat. Dotačním programem by se na rekonstrukci prostou peníze získat daly. Dále by na to mohli přispět občané - když polovina obyvatel Jeseníku přispěje např. 1000 Kč, získáme pěknou částku na zrekonstruování. Ale to se asi nebude líbit všem – já bych to toho šel. Ale nejdříve je třeba si ujasnit program v prostoru, aby se maximálně využíval a byl finančně zvládnutelný. Měla by v tom být zakomponovaná kavárna, také prostor pro správce parku. Kavárna s programem by zajistila časté využití.
-

3. Příspěvek - Soňa Rozborilová (Darmoděj)

- Myslím si, že obavy z nebezpečnosti parku jsou přehnané. Lidé bez přístřeší hledají klidná místa, nevyvolávají konflikty. Je tady několik míst, kde tito lidé sedávají – Alkron, u kina, náměstí Svobody. Občané včetně úředníků se na nás obracejí např. s požadavkem abychom lidi bez přístřeší nechali vyvézt z centra města. Je třeba pochopit, že tito lidé si jdou do parku sednout potom, co musí v 8 hodin ráno opustit azylový dům. Je zřejmé, že hledají místo, kde mohou sedět. Nemají, kam jinať jít. Mnohdy nemohou pracovat, jsou to senioři. Agresivita z jejich strany je minimální. Navíc park je pod neustálým dohledem policie i občanů.
- Náš nápad je zkusit je zapojit. Někteří by byli rádi aktivní, ačkoliv jsou omezení v tom, co mohou dělat. Nemyslím si, že je to o penězích, spousta bude dělat zadarmo jen proto, že budou zapojení.
- Park podle mě nepředstavuje nebezpečí. Nebezpečí je spojené s agresivitou a ta může vycházet od kohokoliv. Ti, o kterých mluvíme, v zimě do parku nepůjdou, v létě tam budou sedět po dobu, kdy budou pít. To je realita. Někteří pijou, někteří berou

drogy, léky. Pokud se budou v parku dít akce, tahle skupina lidí nebude mít zájem tam být. Někteří potřebují klid, jiné by bylo možné zapojit.

- Další skupina, na které si lidé stěžují, jsou teenageři. Dělají problémy často z nudy, protože nemají kam jít a bavit se. Nízkoprahové zařízení má svoji provozní dobu, své pravidla. Stráví tam čas, ale stejně pak půjdou ven. Podívejte se na to pohledem mladých lidí ze sociálně slabšího prostředí. Tyto rodiny nemají na dražší sportovní vyžití a kroužky. Apeluji na všechny – kdybyste věděli o prostorách pro teenagery, ozvěte se nám. Hledáme také zkušebnu, kde by mohli hrát.

Dotazy:

- *Jak motivovat a zapojit klienty Darmoděje?*

p. Rozborilová: To zapojení může být různé, od úklidu po nakreslení plakátů. Už jen to, že budou součástí, je pro ně důležité. Samozřejmě se asi nepodaří zapojit všechny. Velká skupina je spokojena tak, jak žije a nezapojí se. Azylový dům v Jeseníku je organizace, která má různé nástroje a poskytuje podporu, je možné oslovit je. Je možno udělat setkání typu Ranní klub přímo v nízkoprahovém zařízení a oslovit lidi přímo na místě. Je důležité jim jít naproti. Zeptat se co potřebují a zároveň co jsou schopni pro to udělat.

Komentáře:

p. Ševčík: Jesenický park i v rámci Jeseníku je jedno z nejbezpečnějších míst. Park před knihovnou je mnohem horší, před kinem mnohem horší. Když vidím lidi, kteří tam jsou, dokud nejsou na šrot, chtějí mít klid. Když půjdu v 23 hodin z vlakáče, budu mít větší strach ze čtyř týpků, kteří jdou nadraní, zhulení, oblečení ve značkovém a napadne je: což takhle někoho zbit. Čtyři proti jednomu. Agresivní lidé jsou napříč společnostmi. Jestli má být park místo, kde se lidi cítí dobře, příjemně a bezpečně a zároveň to tam žije, nejlogičtější mi připadá cesta, kdy ti nejschopnější duchovně tam začnou organizovat aktivity a zapojí do toho ostatní - napříč společnostmi - bezdomovci, mladí, duchodci, podnikatelé. Namotivovat koho půjde.

p. Seidlerová: Existuje tzv. formální a neformální dozor. Neformální jsou skupiny lidí, kteří na místě jsou a něco tam dělají a dohlíží, aby vše fungovalo, upozorní ostatní, když dělají něco nevhodného. Je důležité park maximálně využít vhodnými aktivitami, tím se eliminují ty nevhodné. Zároveň prodloužit tyto aktivity co nejdéle až do noci, zkrátit dobu, kdy v parku nikdo není, není ten neformální dozor. Například dát tam posezení s večerním programem taky osvětlení - pro běžce nebo jiné sportovce, aby mohli být v parku i po setmění.

p. Tábořský: V rámci prevence kriminality se dětem postavil skatepark v Bukovicích na bývalém školním hřišti. Je většinou opuštěný, protože oni potřebují být vidět, být v centru.

p. Rozborilová: Je také důležité pochopit, že děcka si chtějí organizovat aktivitu samy, mít ji dle svých pravidel, nemít vše organizované ostatními. To jsou ty, které dělají „bordel“ v parku. Často slyším, že naši klienti dělají ten bordel. Ale když se podíváte na typ odpadků,

naši klienti nemají na takový druh jídla nebo alkoholu, proto si myslíme, že nejde o naše klienty.

p. Seidlerová: Myslím, že je potřeba řešit věc koncepčněji. Bavit se s lidmi, kteří pracují s teenagery. Hledala jsem inspiraci na internetu. Našla jsem organizaci, která se zabývá problémovými teenagery v Bronxu v New Yorku. Ukazují realitu, kterou teenageři vidí: cedule s nápisy typu: nedělejte toto, zákaz sezení na lavičkách, zákaz skákání atp. Přišli s projektem s názvem v překladu „vyvádění povoleno“.

<https://www.theyesloiteringproject.com/> Je tam nějakých 20 pravidel, doporučení, jak má město s teenagery nakládat. Jedna z nich je decentralizace. Není možné mít jediné místo, kam teenageři mají chodit. Naopak doporučuje se více míst rozmístěných po centru města, kde budou mít drobné cenově dostupné služby, jídlo a aktivity.

Návrhy na zlepšení parku:

- Více vchodů do parku! Pro snadnější přístupnost, otevřenost místa, přívětivý dojem a pocit bezpečí.
- Udělat k dětskému hřišti nový vchod – má vchod jen z jedné strany – proto možná na druhé straně se snaží lidé vykopnout další branku.
- Zavést pozici správce parku. Rekrutovat z řad lidí bez přístřeší nebo nezaměstnaných?
- Opravit osvětlení! Park se zdá nebezpečný, protože je tmavý. Lamy jsou co 10 m, ale nesvítí, nebo svítí mdle, nemají rozptyl světla. Někde osvětlení vůbec není, např. od ovčího mostu do parku k Regenhartu nebo k Priessnitově skulptuře. To je frekventované místo pro turisty a není tam osvětlení.
- Zavést půjčovnu věcí, např. míčů, pétanque, badmintonových setů, chůd, sítě na volejbal, atp.
- Kavárna/občerstvení – např. improvizované kavárny v kontejnerech od Touaxu, Picknick box
- Umístit do parku nenáročné prvky pro volný čas: Knihobudka/časopisobudka, šachové stolky, houpačka na stromě, piáno, posilovna s originálními prvky – stožáry, žebřiny, kruhy...
- Povzbudit vytvoření aktivity pro všechny generace – vytvořit okruhy pro nordic walking pro seniory.
- Vyčistit náplavku a letní divadlo, k náplavce udělat schody – dobrovolnická akce 19.5.2018 dopoledne
- Nejdřív je nutno vymyslet a nastartovat program pro park, teprve potom tomu přizpůsobit zařízení. Neopravovat divadlo, když nevíme, jaký program v něm bude!
- Opravit divadlo minimalisticky- např. podium a lavičky. Nikoliv za miliony. Aby sloužilo i pro spolky, které nemají na to pronajímat si drahé prostory. Existují opravené prostory pro kulturní akce: Katovna, kaple a voršilky, staví se nová knihovna... Počítat s využitím těchto míst, domluvit se na programu, aby se aktivity nekryly.

- Divadlo jako prostor pro práci venku přes den (stoly pro práci na počítači), pro kurzy odpoledne (stoly a lavice pro kurzy např. šití), přednášky.
- Usnadnit orientaci v parku – ukazatele směru, např. šipka „divadlo 100 m“, „posilovna 20 m“. Tištěné orientační mapky.
- Různorodé prvky v parku, pestrý program – aby lákal k opakovaným návštěvám. Monotónnost ve vzhledu i programu přiláká lidi jednou, a potom už ne.
- Budovat parkovou kulturu – s tímto přístupem zavádět nové prvky a program do parku. Není třeba platit za všechno, za herny pro děti, za pití, když jdeme do kavárny. Budovat porozumění hodnoty času tráveného v parku.
- Větší propojení MKZ – spolky, pro organizaci širšího kulturního programu pro všechny skupiny obyvatel.
- Budovat město otevřené teenagerům – umožnit vznik aktivit pro teenagery a uvažovat o programu pro teenagery (sít míst v centru, kde se budou cítit dobře spíše než 1 centrální místo). Zapojit do tvorby aktivit a programu teenagery samotné.

Zapsala: Markéta Turková

Doplnila a zkontrolovala: Martina Seidlerová

Upozornění:

Za názory vyjádřené účastníky Ranního klubu jsou odpovědni oni sami, nikoliv spolek Sudetikus. Za případné nepřesnosti v zápise z důvodu šumu nebo rychlosti mluvení účastníka klubu se všem omlouváme – prosím, pokud je můžeme opravit, ozvěte se nám. ranniklub@gmail.com

Příští Ranní klub:

Středa 2. 5. 2018 ve Zdravé kavárně v Jeseníku. Téma: Informovanost obyvatel.

www.sudetikus.cz/ranniklub